

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2018-3714
Den 23. oktober 2018

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 9. november 2018

SAMLENOTAT

1. Modernisering af WTO	2
2. Implementering af EU's frihandelsaftaler.....	4
3. Igangværende frihandelsforhandlinger	6

1. Modernisering af WTO

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 9. november ventes en orientering om situationen i WTO. Uenigheder blandt WTO's medlemmer og handelskonflikten mellem USA og Kina lægger pres på det multilaterale handelssystem. På den baggrund har EU både internt og med en række øvrige WTO-medlemmer iværksat drøftelser om modernisering af WTO. EU har fremlagt to forslag om hhv. modernisering af tvistbilægningssystemet samt efterlevelse af regler ift. notifikation og transparens.

2. Baggrund

Uenigheder blandt WTO's medlemmer kombineret med den aktuelle handelskonflikt mellem USA og Kina lægger pres på det multilaterale handelssystem.

Uenighederne blandt WTO's medlemmer handler om en række fundamentale forhold, herunder hvilke emner forhandlingssporet bør koncentrere sig om og behovet for reform af tvistbilægningssystemet. USA blokerer fortsat for nye dommerudnævnelser til appelorganet, men sideløbende med kritikken benytter USA fortsat tvistbilægningssystemet til at anlægge nye sager mod især Kina. Derudover kritiserer USA med støtte fra bl.a. EU, at visse WTO-medlemmer (især Kina) ikke overholder WTO's regler om notifikation og transparens. Dertil kommer spørgsmålet om, hvilke udviklingslande der reelt har behov for lempelige vilkår, og hvilke der som stærke vækstøkonomier ikke længere bør kunne påberåbe sig udviklingsstatus.

I erkendelse af at mange af de handelspolitiske udfordringer ikke kan håndteres inden for WTO's regelsæt, er der både internt i EU og bredere med en række øvrige WTO-medlemmer iværksat drøftelser om modernisering af WTO. EU har i den forbindelse fremlagt forslag om hhv. modernisering af tvistbilægningssystemet samt efterlevelse af regler om notifikation og transparens. Der arbejdes nu på at skabe opbakning til forslagene, hvilket handelskommissær Malmström vil søge at fremme på et mini-ministermøde i Ottawa 24.-25. oktober, hvor også handelsministre fra bl.a. Australien, Brasilien, Mexico, Korea, Norge og Schweiz deltager.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på baggrund af en orientering fra EU-Kommissionen at drøfte situationen i WTO, herunder EU's indsats i forhold til modernisering af WTO-systemet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forhandlingsemnerne i WTO forudses ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Generelt ventes handelsliberalisering i regi af WTO at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst, højere lønninger og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår eventuel toldliberalisering, forventes de statsfinansielle konsekvenser hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg har været løbende inddraget. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer konsulteres løbende om forhandlingerne i WTO i regi af det såkaldte Beach Club-forum.

9. Forhandlingssituationen

Der er i Rådet bred opbakning til, at EU fortsat skal fremme et stærkt og regelbaseret multilateralt handelssystem samt spille en aktiv og central rolle i WTO.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013, bakker regeringen stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008, og har derudover løbende været forelagt udvalget til orientering, senest den 15. maj 2018.

2. Implementering af EU's frihandelsaftaler

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen forventes at orientere Rådet om status for implementering af EU's frihandelsaftaler og de videre planer for Kommissionens indsats for at få flere virksomheder i EU til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler.

2. Baggrund

EU indgår stadig flere bilaterale frihandelsaftaler med tredjelande. Dermed bliver det også mere vigtigt, at virksomheder i medlemslandene kender til og udnytter disse frihandelsaftaler. Ellers nyder EU's eksportvirksomheder og deres kunder i tredjelande ikke godt af de besparelser i toldudgifter og andre lempelser for samhandel og investeringer, som de bilaterale frihandelsaftaler indeholder.

Kommissionen har de seneste par år afsat flere ressourcer til denne indsats. Især gør Generaldirektoratet for handel mere for at informere EU's virksomheder, erhvervsorganisationer og andre relevante aktører om mulighederne i EU's bilaterale frihandelsaftaler. Kommissionen har særligt fokus på at nå ud til små og mellemstore virksomheder, som typisk har færre ressourcer end store virksomheder til at sætte sig ind i og benytte EU's frihandelsaftaler.

Kommissionen søger også at styrke samarbejdet med medlemslandene om, hvordan nationale myndigheder og erhvervsorganisationer bedst kan bidrage til at fremme virksomheders udnyttelse af frihandelsaftalerne. Udenrigsministeriet har i samarbejde med danske erhvervsorganisationer og relevante myndigheder ligeledes gjort mere ud af at informere danske virksomheder om dette emne. Danske erhvervsorganisationer er i øget omfang blevet opmærksomme på emnet og har opprioriteret indsatsen.

Implementering af bæredygtighedskapitlerne i frihandelsaftalerne har stor opmærksomhed blandt en række medlemslande. Derfor forventes dette område også behandlet i Kommissionens rapport.

Kommissionen ventes først at fordele den årlige rapport om implementering af EU's frihandelsaftaler umiddelbart før rådsmødet.

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes at orientere Rådet om status for implementeringen af EU's frihandelsaftaler, herunder aftalernes bæredygtighedskapitler. Fokus ventes på erfaringerne med implementeringen af EU-Canada frihandelsaftalen (CETA), der foreløbigt trådte i kraft i september 2017. Endvidere ventes Kommissionens indsats i forhold til at få flere virksomheder i EU til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler drøftet. Kommissionen ventes at opfordre medlemslandene til at styrke nationale indsatser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt EU-landene bred opbakning til Kommissionens styrkede indsats for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionen styrker indsatsen for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler samt et øget fokus på implementering af aftalernes bæredygtighedskapitler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Igangværende frihandelsforhandlinger

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 9. november ventes Rådet at blive opdateret på status for EU's igangværende frihandelsforhandlinger.

2. Baggrund

Det ventes, at Rådet vil blive opdateret på status for EU's igangværende handels- og investeringsforhandlinger med en række tredjelande. Forventningen er, at fokus vil være på de forhandlinger, hvor der er nye udviklinger.

3. Formål og indhold

Trods intense forhandlinger mellem EU og **Mercosur** (Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay) er det endnu ikke lykkedes at nå til enighed om de sidste udeståender vedrørende især biler, mejeriprodukter, geografiske indikationer og maritime tjenesteydelser. Forhåbningen er, at man kan afslutte forhandlingerne i begyndelsen af 2019.

I april 2018 indgik EU og **Mexico** en politisk principaftale om modernisering af den eksisterende frihandelsaftale, som er del af en bredere økonomisk og politisk samarbejdsaftale. Principaftalen skal udmøntes i en konkret frihandelsaftale. Forventningen er, at den moderniserede frihandelsaftale kan færdigforhandles i begyndelsen af 2019.

EU og **Chile** indledte i november 2017 forhandlinger om modernisering af handelsaftalen i den eksisterende associeringsaftale mellem parterne. Der er gode fremskridt i forhandlingerne, som forventes afsluttet i begyndelsen af 2019.

Forhandlingerne med **Australien og New Zealand** om frihandelsaftaler er fortsat i opstartsfasen. De første forhandlingsrunder fandt sted hhv. den 2.-6 juli 2018 (Australien) og den 16.-20. juli (New Zealand). Den netop afholdte anden forhandlingsrunde for New Zealand fandt sted den 8.-12. oktober 2018. Det er endnu for tidligt at vurdere tidshorizonten for afslutningen af forhandlingerne.

EU har siden 2013 forhandlet med **Kina** om en investeringsaftale med henblik på øget adgang for investeringer samt investeringsbeskyttelse. Som led i forhandlingerne udvekslede parterne i juli måned i år for første gang tilbud om markedsadgang for investeringer.

I 2015 igangsatte EU forhandlinger med **Tunesien** om en dyb og omfattende frihandelsaftale (Deep and Comprehensive Free Trade Agreement - DCFTA). Målet med aftalen er at skabe nye handels- og investeringsmuligheder mellem Tunesien og Europa. Kommissionen sigter efter at starte en formel tredje forhandlingsrunde i december 2018.

EU og **Indonesien** igangsatte forhandlingerne om en frihandels- og investeringsaftale i juli 2016. Der har været afholdt seks forhandlingsrunder. De første toldtilbud blev udvekslet i juli 2018. Den seneste forhandlingsrunde fandt sted den 15.-19. oktober 2018.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet bliver informeret på alle trin af forhandlingerne i overensstemmelse med TEUF artikel 218, stk. 10.

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF artikel 207, jf. artikel 218, godkende færdigforhandlede aftaler.

5. Nærhedsprincippet

EU har enekompetence på området for den fælles handelspolitik, og det er derfor alene EU, der kan indgå handelsaftaler med tredjelande. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

De færdigforhandlede frihandelsaftaler forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af frihandelsaftaler med de respektive parter forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

8. Høring

EU's frihandelsforhandlingerne med tredjelande er løbende i høring i Handelspolitisk Specialudvalg, inklusive erhvervs- og civilsamfundsorganisationer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt støtte blandt EU's medlemslande til at færdigforhandle frihandelsaftalerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at EU færdigforhandler frihandelsaftaler med de nævnte tredjelande med henblik på at styrke rammevilkårene for samhandel og investeringer til gavn for danske virksomheder, investorer, forbrugere og arbejdstagere.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke før været forelagt Folketinges Europaudvalg.